

Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme

Orehova čipkarka (*Corythucha juglandis*)

Nina Šrnel, Oddelek za varstvo gozdov,
Gozdarski inštitut Slovenije, (nina.srnel@gozdis.si)

Orehova čipkarka

LATINSKO IME

Corythucha juglandis (Fitch, 1856)

RAZŠIRJENOST

Orehova čipkarka je avtohtona stenica v ZDA in v Evropi še ni bila opažena.

GOSTITELJI

Orehova čipkarka primarno napada oreh (*Juglans* spp.), lahko pa jo najdemo tudi na predstavnikih rodov *Carya* (karija), *Salix* (vrba), *Sorbus* (jerebika, mokovec) in *Tilia* (lipa).

OPIS

Odrasle stenice v dolžino merijo 3,3–4,0 mm. So sploščene, bele do svetlo rjave barve, s črnimi do temno rjavimi lisami in čipkastim vzorcem na vratnem ščitu (pronotum), ščitku (skutelum) in krilih (Slika 1). Neodrasli osebki (nimfe) so črne barve, prekriti z bodičastimi izrastki, s štirimi rumenorjavimi pikami na krilih in ščitu ter rumenkasto rjavo liso v obliki peščene ure na hrbtni strani oprsja (Slika 2). Stadij nimfe ima pet razvojnih stopenj (Slika 3). Obustni aparat odraslih osebkov in nimf je bodalosesalo, s katerim sesajo listne sokove. Jajčeca orehove čipkarke so rjavočrne barve, podolgovata, dolga 5 mm in široka 2 mm. Samice odlagajo jajčeca posamično oziroma redko v manjše skupine (2–4) od konca maja do sredine avgusta. Odlagajo jih na spodnjo stran listov, na razvejišča med glavno listno žilo in stranskimi žilami. Prve odrasle stenice se pojavijo konec junija in v začetku julija. Orehova čipkarka ima lahko več generacij na leto – druga generacija se razvije konec julija oz. v začetku avgusta. Če so razmere primerne, se konec avgusta in v začetku septembra razvije tretja generacija stenic. Jeseni odrasli osebki poiščejo zavetje v listnem opadu, kjer prezimijo. Ponovno postanejo aktivni konec aprila ali v začetku maja naslednje leto.

ZNAČILNA ZNAMENJA (SIMPTOMI)

- točkaste kloroze na zgornji površini listov (Slika 4),
- rumenenje, sušenje in prezgodnje odpadanje listov,
- jajčeca, nimfe in odrasli osebki ter njihovi iztrebki na spodnji strani listov,
- ostanki levitev nimf (levi).

VPLIV

Odrasli osebki in nimfe se prehranjujejo z listnim sokom, ki ga sesajo na spodnji strani listov, najpogosteje ob glavni listni žili. Če je napad močnejši, lahko orehova čipkarka povzroči izgubo listov (defoliacijo drevesa). S sesanjem sokov oslabi svojega gostitelja, ki postane bolj dovzeten za druge škodljivce. Orehova čipkarka ne povzroča gostiteljeve smrti. Na napadenih listih se lahko pojavi gliva *Mycosphaerella juglandis*, vendar orehova čipkarka ni njen vektor.

MOŽNE ZAMENJAVE

Orehovo čipkarko je mogoče zamenjati z več vrstami iz družine mrežastih stenic (Heteroptera: Tingidae), vendar so posamezne vrste praviloma navezane na enega gostitelja oz. predstavnike različnih vrst istega rodu. Orehovi čipkarki sta na primer zelo podobni platanova čipkarka (*Corythucha ciliata*) in hrastova čipkarka (*Corythucha arcuata*). Vendar se prva praviloma pojavlja na platanah (*Platanus* spp.), druga pa na hrastih (*Quercus* spp.). Ker lahko tudi slednji opazimo na drugih drevesih, tako kot orehovo čipkarko, je za zanesljivo določanje vrst mrežastih stenic potrebna analiza opaženih osebkov v laboratoriju.

DODATNE INFORMACIJE

- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)
- Portal Invazivke (www.invazivke.si)
- Gozdarski inštitut Slovenije (www.gozdis.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA,
obvestite Gozdarski inštitut Slovenije (Oddelek za varstvo gozdov) ali
o najdbi poročajte v spletnem portalu Invazivke oziroma z mobilno aplikacijo Invazivke.

Slika 1: Odrasla stenica *Corythucha juglandis* (Christian Grenier, naturalist.org)

Slika 2: Nimfe orehove čipkarke (*C. juglandis*) (Whitney Cranshaw, Colorado State University, Bugwood.org)

Slika 3: Nimfe različnih razvojnih stopenj (Whitney Cranshaw, Colorado State University, Bugwood.org)

Slika 4: Poškodba na listih zaradi napada orehove čipkarke (Whitney Cranshaw, Colorado State University, Bugwood.org)

